

Årsrapport 2022

Utbildningsnämnden

Rapport från
stadsrevisionen

Dnr: RVK 2023/17

Den kommunala revisionen är kommunfullmäktiges kontrollinstrument för att granska den verksamhet som bedrivits i nämnder och bolag. Stadsrevisionen i Stockholm stad granskar nämnders och styrelser ansvarstagande för att genomföra verksamheten enligt kommunfullmäktiges uppdrag. Stadsrevisionen omfattar både de förtroendevalda revisorerna, lekmannarevisorerna och revisionskontoret.

I årsrapporter för nämnder och bolagsstyrelser sammanfattar stadsrevisionen det gångna årets granskningar och bedömningar av verksamheten. Granskningar som genomförs under året kan också publiceras som revisionsrapporter.

All rapportering finns på stadsrevisionens hemsida, start.stockholm/revision. Rapporterna kan också beställas från revisionskontoret, revision.rvk@stockholm.se.

Till

Utbildningsnämnden

Årsrapport 2022

Revisorerna i revisorsgrupp 2 har avslutat revisionen för utbildningsnämndens verksamhet under 2022.

Revisionen konstaterar att nämnden delvis når kommunfullmäktiges mål som omfattar nämndens kärnverksamhet och som avser kunskapsresultat, trygghet och studiero.

I likhet med föregående år har årets granskning identifierat brister i nämndens interna kontroll. Nämnden behöver bland annat säkerställa efterlevnad av dataskyddsförordningen och att delegationsbeslut anmäls i enlighet med regelverk. Vidare visar årets granskning behov i att förtydliga ansvarsfördelningen gällande uppföljning och kontroll av utbetalningar till fristående skolor.

Revisorerna har den 22 mars 2023 behandlat bifogad årsrapport och överlämnar den till utbildningsnämnden för yttrande senast den 30 juni 2023.

På uppdrag av revisorerna i revisorsgrupp 2.

Ulf Fridebäck
Ordförande

Tomasz Czarnik
Sekreterare

Sammanfattning

I denna rapport redovisas resultat och bedömningar utifrån revisionskontorets granskningar.

Verksamhet och ekonomi

Utbildningsnämnden bedöms från ekonomisk synpunkt ha bedrivit verksamheten på ett tillfredsställande sätt. Däremot bedöms nämnden i likhet med tidigare år delvis ha bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt.

Bedömningen grundar sig på att resultatet inte är helt förenligt med kommunfullmäktiges mål för verksamheten. I likhet med föregående år uppnås delvis inriktningsmålet ”En modern storstad med möjlighet och valfrihet för alla” samt ”En hållbart växande stad och dynamisk storstad med hög tillväxt”. Ett verksamhetsmål som heller inte uppnås helt är ”I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är bäst i Sverige”. Målet berör nämndens kärnverksamhet vilket omfattar indikatorer avseende betyg, trygghet och studiero.

I övrigt har revisionskontoret genomfört en granskning av stadens modersmålsundervisning som visar att uppföljning och analys kan utvecklas.

Intern kontroll

Den samlade bedömningen är att nämndens styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten delvis har varit tillräcklig.

Revisionskontorets granskning och nämndens internkontroll-uppföljning visar på fortsatta brister i återrapportering av delegationsbeslut, efterlevnad av dataskyddsförordningen samt brist på underlag vid representation. Vidare behöver nämnden förtydliga ansvarsfördelningen gällande uppföljning och kontroll av utbetalningar till fristående skolor.

Räkenskaper

Räkenskaperna bedöms vara i allt väsentligt vara upprättade i enlighet med lagstiftning, god redovisningssed och stadens anvisningar.

Uppföljning av tidigare års granskningar

Nämnden har delvis vidtagit åtgärder utifrån revisionens rekommendationer i föregående års granskningar. De väsentligaste rekommendationerna som återstår att genomföra är bl.a. att säkerställa efterlevnad av dataskyddsförordningen och att delegationsbeslut anmäls i enlighet med regelverk.

Innehåll

1. Årets granskning	1
2. Verksamhet och ekonomi	2
2.1 Verksamhetsmässigt resultat.....	2
2.1.1 Grundskolan.....	3
2.1.2 Gymnasieskola	5
2.1.3 Skolinspektionen och Barn- och elevombudget	5
2.2 Ekonomiskt resultat.....	6
2.2.1 Driftverksamhet.....	6
2.2.2 Förskoleverksamhet	6
2.2.3 Grundskoleverksamhet inklusive fritidshem och grundsärskola .	7
2.2.4 Gymnasieverksamhet inklusive gymnasiesärskola	7
2.2.5 Investeringsverksamhet.....	7
3. Intern kontroll	8
4. Räkenskaper.....	11
5. Uppföljning av tidigare års granskning	12
Bilaga 1 – Årets granskning.....	13
Bilaga 2 – Uppföljning av lämnade rekommendationer	22
Bilaga 3 – Bedömningskriterier	30

1. Årets granskning

Den årliga revisionen omfattar granskningar och bedömningar inom följande områden:

- Verksamhet och ekonomi
- Intern kontroll
- Räkenskaper

Revisorerna prövar om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är upprättade i enlighet med lagstiftning, god redovisningssed och stadens anvisningar samt om den interna kontrollen som görs inom nämnden är tillräcklig.

Revisionen har utförts enligt kommunallagen, andra tillämpliga lagar, reglementet för stadsrevisionen samt god revisionsred i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge en rimlig grund för bedömning av nämndens verksamhet. Kriterier för bedömning redovisas i bilaga 3.

I rapporten redovisas resultat och bedömningar utifrån revisionsårets granskningar. De granskningar som genomförts under revisionsåret redovisas närmare i bilaga 1.

En uppföljning av i vilken utsträckning nämnden åtgärdat rekommendationer i tidigare års granskningar redovisas översiktligt i rapporten och mer detaljerat i bilaga 2.

Revisorerna träffade våren 2022 representanter för nämnden i samband med genomgång av 2021 års granskning och avstämning inför 2022.

Granskningsledare har varit Oskar Schulz vid revisionskontoret och Sofia Nylund vid PwC.

Årsrapporten har faktakontrollerats av förvaltningen.

2. Verksamhet och ekonomi

I detta avsnitt redovisas en granskning av om nämndens resultat är förenligt med kommunfullmäktiges mål och om nämnden följt de beslut, riktlinjer, lagstiftning och andra föreskrifter som gäller för verksamheten. Vidare redovisas om nämnden har genomfört sitt uppdrag med tillgängliga resurser.

2.1 Verksamhetsmässigt resultat

Nämnden bedöms delvis ha bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt. Bedömningen grundar sig på granskning av nämndens redovisning och på de granskningar som genomförts under året.

Nämndens verksamhetsmässiga resultat för 2022 är delvis förenligt med de mål som kommunfullmäktige fastställt.

I nämndens verksamhetsberättelse redovisar utbildningsnämnden om den bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges tre inriktningsmål. I likhet med föregående år uppnås delvis inriktningsmålen ”En modern storstad med möjlighet och valfrihet för alla” samt ”En hållbart växande stad och dynamisk storstad med hög tillväxt”. Inriktningsmålet ”En ekonomisk hållbar och innovativ storstad för framtiden” uppfylls helt.

I likhet med föregående år bedömer nämnden att nio av fullmäktiges elva verksamhetsmål, som omfattar nämnden, har uppfyllts. Verksamhetsmålet ”I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är bäst i Sverige” berör elevernas kunskaper, trygghet, studiero och inflytande. Målet bedöms som delvis uppfyllt. Mer ingående beskrivning av måluppfyllelsen avseende kunskapsmål redovisas under rubrikerna 2.1.1 och 2.1.2.

Majoriteten av de indikatorer som mäter elevernas upplevda trygghet och studiero visar, precis som de senaste tre åren, på ett lägre resultat än årsmålen. Även om uppsatta målvärdena inte uppnås visar samtliga mål som mäter grundskoleelevernas upplevda studiero och trygghet ett högre resultat jämfört med förra året. Exempelvis har utfallet för indikatorn som berör elevers upplevda studiero i årskurs 8 förbättrats med sex procentenheter jämfört med föregående år. Den positiva trenden kan enligt förvaltningen vara ett resultat av att trygghet och studiero under flera år varit ett fokusområde i skolorna.

Indikatorerna som mäter gymnasieelevernas upplevda studiero och trygghet har däremot ett något lägre utfall i jämförelse med förra året. Det lägre utfallet avseende studiero kan, enligt förvaltningen, förklaras med att undervisningen bedrevs på distans vid mättillfället förra året.

Precis som förgående år uppnås inte verksamhetsmålet, ”Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö”. Målet omfattar tre indikatorer vars årsmål inte uppnås. De tre indikatorerna mäter hämtställen med matinsamling, ekologiska måltider och livsmedel samt klimatpåverkan från upphandlade livsmedel och måltider. De påbörjade stödinsatserna för att höja måluppfyllelsen beskrivs fortsätta med fokus på bl.a. utbildning, samverkan och framtagande av klimatsmarta skolmåltider.

Nämnden har avrapporterat resultat av beslutade mål vilket ger rimliga förutsättningar för att bedöma måluppfyllelse. Revisionskontorets granskning visar att det finns grund för nämndens målbedömning.

Årets genomförda granskning av stadens modersmålsundervisning visar i huvudsak på en tillfredställande styrning och organisation. Vidare visar granskningen att det genomförs ett systematiskt arbete med kompetensutveckling av stadens modersmåls lärare. Granskningen visar dock på behov av att utveckla nämndens uppföljning och analys av modersmålsundervisningen.

Revisionskontoret har under året genomfört en granskning av stadens arbete med att bryta socialt utanförskap hos unga. Granskningen visar att det i huvudsak bedrivs ett strukturerat och samordnat arbete men att strategier och arbetsformer för hur kontakt ska skapas med individer med olika riskfaktorer behöver tydliggöras.

Vidare har revisionskontoret granskat om staden stödjer unga vuxna med intellektuell och/eller neuropsykiatrisk funktionsnedsättning till arbete. Granskningen visar att det är otydliga samverkansformer avseende hur staden ska stödja målgruppen i övergången mellan gymnasiesärskola till arbete, studier eller annan sysselsättning.

Mer information om ovannämnda granskningar finns redovisade i bilaga 1.

2.1.1 Grundskolan

I nämndens redovisning framgår att betygsresultaten för årskurs 9 är ungefär på samma nivå som de föregående tre åren. Däremot beskrivs betygsresultaten för årskurs 6 försämrats i jämförelse med förgående år och har en nedåtgående trend. Ett starkt utvecklingsarbete har därför påbörjats i syfte att bl.a. stärka kvalitén på undervisningen i låg- och mellanstadiet.

Ett fortsatt identifierat utvecklingsområde, för nämnden, är resultatspridningen mellan skolor utifrån elevernas socioekonomiska förutsättningar. De varierande resultaten mellan skolor

i årskurs 9 har dock minskat något i jämförelse med de två senaste åren. Detta förklaras med att skolor med minst gynnsamma förutsättningar förbättrat sina resultat.

Nämndens riktade insatser med att förbättra elevernas kunskapsutveckling i Järvaområdet fortsätter och beskrivs ge fortsatt god effekt med generellt högre resultat. Nämndens uppföljning av betygsresultaten visar att måluppfyllelsen för årskurs 9 ökar eller ligger kvar på en hög nivå i jämförelse över tid. Exempelvis har meritvärdet ökat i jämförelse med förgående år, från 211 poäng till 216 poäng.

Kommunala grundskolan åk 9: Utfall 2022 med jämförelse 2018-2021 (inkl. nyanlända).

Indikator	Utfall 2022	Utfall 2021	Utfall 2020	Utfall 2019	Utfall 2018
Andel elever av samtliga elever i årskurs 9 som är behöriga till nationella program (procent)	88,1	88,4	87,8	87,4	86,9
Andel elever i årskurs 9 som uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen (procent)	80,2	79,5	79,8	80,5	79,2
Meritvärde i årskurs 9	249	248	250	250	246

Ingen av de tre indikatorerna som framgår i ovanstående tabell når nämndens årsmål. Målvärdena var: 89 procent, 82 procent och 251 poäng. Indikatorerna ”Andelen elever som uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen” och ”Meritvärde i årskurs 9” har ökat i jämförelse med förgående år. Andelen elever behöriga till nationella program har minskat i jämförelse med förra året, däremot är utfallet på en hög nivå i jämförelse över tid.

Under året har revisionskontoret genomfört en granskning av fritidshemsverksamheten i stadens skolor. Granskningen visar behov av utveckling av nämndens uppföljning av fritidshemmen, bl.a. avseende utbildningsnivå hos medarbetare, samverkan mellan skola och fritidshem, elevgruppers storlek samt personaltäthet. I granskningen framkommer att vissa skolor saknar legitimerad personal med befattningen lärare mot fritidshem med legitimation. Utbildningsnämnden bör därför säkerställa att samtliga av stadens fritidshem har personal med rätt behörighet som bedriver och ansvarar för undervisningen utifrån skollagens krav. Se vidare i bilaga 1.

2.1.2 Gymnasieskola

Kommunala gymnasieskolan: Utfall 2022 med jämförelse 2021 och 2020.

Mätetal (procent)	Utfall 2022	Utfall 2021	Utfall 2020
Andel elever med examensbevis oavsett studielängd	88	89	87
Genomsnittligt meritvärde	16,1	15,9	15,9

Årsmålet om 90 procent för indikatorn ”Andelen gymnasieelever med examensbevis oavsett studielängd” uppnås inte. Utfallet är en procentenhet lägre jämfört med föregående år. Det genomsnittliga meritvärdet för elever med avslutade studier är två tiondelar högre jämfört med föregående år.

Indikatorn ”Andel gymnasieelever med minst betyg E i samtliga kurser i examensbevisen” uppfylls. Utfallet har ökat med en procentenhet jämfört med 2021.

Totalt erhöll 74 procent av eleverna, som påbörjade sina studier 2019, examensbevis efter tre år. Detta är en ökning med två procentenheter jämfört med årskullen som startade sin utbildning 2018. Enligt förvaltningen är ökningen extra positiv då årskullen inkluderar elever vars studier påverkats av pandemin under hela sin studietid.

2.1.3 Skolinspektionen och Barn- och elevombudet

Från januari till och med november 2022 har 48 anmälningar som rör elever i staden inkommit och registrerats hos Skolinspektionen och Barn- och elevombudet (BeO). Totalt avser 44 ärenden kränkande behandling vilket är lika många som föregående år. Av de ärenden som utretts har fyra ärenden inneburit att huvudmannen fått kritik. Utredningarna visar på brister i rutiner att anmäla och utreda kränkande behandling.

2.2 Ekonomiskt resultat

Nämnden bedöms ha bedrivit verksamheten på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

2.2.1 Driftverksamhet

Nämnden redovisar följande utfall och avvikelser för år 2022:

Driftverksamhet (mnkr)	Budget 2022	Utfall 2022	Avvikelse 2022	Avvikelse 2022, %	Budget-avvikelse 2021, %
Kostnader	23 676	23 714	-38	-0,2 %	0,8 %
varav kapital-kostnader	124	105	19	15,3 %	3,6 %
Intäkter	-2 707	-2 986	279	10,3 %	9,7 %
Verksamhetens nettokostnader	20 969	20 728	241	1,1 %	2,2 %
Verksamhetens Nettokostnader efter resultatöverföringar	20 969	20 749	220	1,0 %	1,5 %

Av ovanstående redovisning framgår att utbildningsnämnden uppvisar ett överskott om 220 mnkr efter resultatdispositioner i förhållande till budget. Överskottet motsvarar en avvikelse på 1,0 procent av nämndens omsättning.

Överskottet förklaras bl.a. bero på högre statsbidrag och ersättning för sjuklönekostnader med anledning av pandemin. Precis som föregående år har staten övertagit kostnadsansvaret för sjuklönekostnader med anledning av pandemin, vilket uppgick till 104 mnkr för staden. Stockholm har under 2022 fått 117 mnkr för statsbidraget "Skolmiljarden" som syftar till att minska de negativa pandemieffekterna för elevernas kunskapsutveckling och hälsa.

Revisionskontoret konstaterar att kommunfullmäktiges mål om budgetföljsamhet har uppnåtts. Nämnden har förklarat avvikelserna på ett tillfredsställande sätt.

2.2.2 Förskoleverksamhet

I förhållande till budget redovisar förskoleverksamheten ett överskott om 49 mnkr i förhållande till budget. Enligt nämndens redovisning beror överskottet bl.a. på att barnomsorg på obekvämt arbetstid nyttjats längre än budgeterat samt lägre kostnader för vikarieersättningar.

2.2.3 Grundskoleverksamhet inklusive fritidshem och grundsärskola

Grundskoleverksamheten inklusive fritidshem och grundsärskolan redovisar ett överskott om 102 mnkr efter resultatdispositioner. Skolor i egen regi uppvisar ett överskott om 46 mnkr före resultatdispositioner och ett överskott om 31 mnkr efter resultatdispositioner. Överskottet beror bl.a. på kompensation för sjuklönekostnader.

Totalt 79 av 129 grundskolor i egen regi uppvisar ett överskott före resultatdispositioner. Grundskolornas ingående fond har ökat från 609 mnkr till 623 mnkr år 2022.

2.2.4 Gymnasieverksamhet inklusive gymnasiesärskola

Gymnasieverksamhet inklusive gymnasiesärskola uppvisar ett överskott om 31 mnkr efter resultatdispositioner. Överskottet förklaras bl.a. bero på högre statsbidrag från Skolverket.

Av gymnasieskolorna uppvisar 19 skolor ett överskott och 12 skolor ett underskott. Gymnasieskolornas ingående fond ökade under året med 5 mnkr från en ingående fond om 115 mnkr till en utgående fond till 2023 om 120 mnkr.

2.2.5 Investeringsverksamhet

Investeringsverksamhet (mnkr)	Budget 2022	Utfall 2022	Avvikelse 2022	Budget-avvikelse 2021
Nettoutgifter	129	133	-4	41

Nämndens utfall för investeringsverksamheten avviker med 4 mnkr i förhållande till budget. Avvikelsen förklaras främst med att grundskolorna gjort större investeringar än budgeterat.

Nämnden har förklarat avvikelserna på ett tillfredsställande sätt.

3. Intern kontroll

I detta avsnitt redovisas granskningen av nämndens interna kontroll. Av granskningen framgår bland annat i vilken utsträckning den interna kontrollen är en integrerad del i verksamhetens styrning och uppföljning. Vidare om det finns systematiskt ordnade kontroller i organisation, system, processer och rutiner.

Den samlade bedömningen är att nämndens styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten delvis har varit tillräcklig. Av genomförd granskning framgår att det finns behov av att förtydliga ansvarsfördelningen gällande uppföljning och kontroll av utbetalningar till fristående skolor. Vidare visar årets uppföljning på fortsatta brister i återrapportering av delegationsbeslut, efterlevnad av dataskyddsförordningen samt brist på underlag vid representation.

Det finns systematiskt ordnade kontroller i organisation, system, processer och rutiner. Nämnden har en organisation med fördelning av ansvar och befogenheter för att stödja verksamheten och för att förhindra avsiktliga samt oavsiktliga fel. I likhet med förra året visar dock förvaltningens egen uppföljning fortsatta brister i skolenheternas dokumentation i samband med representation. Det är av vikt att nämnden säkerställer att stadens anvisningar och regelverk följs.

Revisionskontorets granskning av intern kontroll vid utbetalningar av ersättningar till fristående skolor visar att det finns olika former av kontroller för att säkerställa en korrekt hantering av utbetalningar av ersättningar. Dessa kontroller sker främst i det löpande arbetet och är både manuella och automatiserade. Däremot visar granskningen att det finns behov av att förtydliga ansvarsfördelningen och att stärka samverkan samt att utreda om det finns ett behov av efterhandskontroller inom de områden där det föreligger störst risk för felaktiga utbetalningar.

Det finns i stora delar riktlinjer och rutiner som bidrar till att säkerställa att verksamhetens mål uppfylls och att föreskrifter följs. I likhet med förra året kvarstår dock utmaningar för nämnden att efterleva dataskyddsförordningen. I utbildningsnämndens rapport för GDPR konstateras att det finns behov av att ta fram styrdokument för hantering av personuppgifter samt att tydliggöra hur personuppgiftsincidenter ska omhändertas. Vidare konstateras det att nuvarande registerförteckning av personuppgiftsbehandlingar är bristfällig. Enligt utbildningsförvaltningen har ett arbete påbörjats för att åtgärda de identifierande bristerna, bl.a. ska ett systemstöd implementeras. Revisionskontoret anser att det är av vikt att det

påbörjade utvecklingsarbetet med att efterleva dataskyddsförordningen påskyndas och prioriteras.

Nämnden genomför årliga analyser som i huvudsak fångar upp väsentliga risker samt beskriver hur de ska hanteras. Nämnden har i sin interkontrollplan fastställt vilka åtgärder som ska hantera prioriterade risker. Utgångspunkten har varit kommunfullmäktiges verksamhetsmål och planen omfattar främst ekonomiska och administrativa processer. Kontroller som utförs enligt den interna kontrollplanen följs upp systematiskt och fortlöpande. Uppföljningen av internkontrollplanen redovisas kortfattat i bilaga till verksamhetsberättelsen. De avvikelser som påträffats har dokumenterats och i de flesta fall har åtgärder föreslagits.

Förvaltningens internrevision har under 2022 genomfört granskning på 40 skolenheter. Årets granskning har i större omfattning omfattat stickprovskontroller vilket uppges ha gett en mer enhetlig bedömning. Uppföljningen visar, i likhet med förgående år, på fortsatta brister i skolenheternas hantering av utdrag ur belastningsregistret, anmälan av beslut enligt delegation och hantering av kvitto vid inköp med betalkort. Fortsatta åtgärder i form av översyn av rutiner och utbildningsinsatser planeras.

Nämnden har i huvudsak en tillfredställande uppföljningsstruktur. Ekonomi, verksamhet och kvalitet följs systematiskt upp i samband med nämndens månads- och tertialrapporter. Rapporteringen ger en aktuell, rättvisande och tillförlitlig information om verksamhet och ekonomi. Nämnden har system och rutiner för uppföljning av verksamhet som uppdragits åt annan att utföra.

Årets granskning visar att det systematiska kvalitetsarbetet av stadens fritidshem kan utvecklas, bland annat avseende analys av: utbildningsnivå hos medarbetare, samverkan mellan skola och fritidshem, elevgruppers storlek samt personaltäthet. Vidare visar revisionskontorets granskning att uppföljningsarbetet av stadens modersmålsundervisning kan utvecklas, såväl på skolnivå som på central förvaltning.

Under året har revisionskontorets granskningar av löneprocessen visat att dokumentationen av förvaltningens egna kontroller kan utvecklas. Vidare visar årets granskning av förtroendekänsliga poster på brister i dokumentationen då det i några fall saknades fullständiga deltagarförteckningar. Nämnden rekommenderas därför att säkerställa att stadens anvisningar och regler följs vid redovisning av transaktioner som avser representation.

Övriga granskningar som genomförts omfattar attesthantering samt intäktprocessen avseende taxor och avgifter. Den interna kontrollen i granskade processer och rutiner bedöms vara tillräcklig.

Genomförda granskningar redovisas mer ingående i bilaga 1.

4. Räkenskaper

I detta avsnitt redovisas en bedömning av om nämndens räkenskaper är upprättade enligt lag om kommunal bokföring och redovisning, följer god redovisningssed samt stadens anvisningar. Bedömningen baseras på en granskning av nämndens bokslut och på övriga granskningar som genomförts under året.

Räkenskaperna bedöms i allt väsentligt vara upprättade i enlighet med lagstiftning, god redovisningssed och stadens anvisningar.

5. Uppföljning av tidigare års granskning

Tidigare års granskning av nämndens verksamhet har utmynnat i ett antal rekommendationer. Revisionen gör årligen uppföljningar för att bedöma om nämnden har vidtagit åtgärder utifrån tidigare lämnade rekommendationer. Rekommendationer som följts upp under 2022 redovisas i bilaga 2.

Uppföljning visar att nämnden delvis har vidtagit åtgärder utifrån revisionens rekommendationer. De rekommendationer som kvarstår att genomföra är bl.a. arbetet med att säkerställa arbetet med efterlevnad av dataskyddsförordningen, att delegationsbeslut anmäls i enlighet med regelverk och korrekt hantering av förtroendekänsliga poster.

Bilaga 1 – Årets granskning

Granskningar under perioden april 2022 - mars 2023

Stöd till unga vuxna med funktionsnedsättning att komma i arbete nr 04/2022

Revisionskontoret har granskat om staden stödjer unga vuxna med intellektuell och/eller neuropsykiatrisk funktionsnedsättning till arbete i enlighet med lagkrav och stadens Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning.

Den samlade bedömningen är att det finns risk för att staden, och granskade nämnder, inte ger ett tillräckligt samordnat stöd till unga personer med funktionsnedsättning för att komma i arbete.

Granskningen visar att det är otydliga samverkansformer avseende hur staden ska stödja målgruppen i övergången mellan gymnasiesärskola till arbete, studier eller annan sysselsättning.

Vidare visar granskningen att nämnderna inte i tillräcklig utsträckning arbetar i enlighet med program för tillgänglighet och delaktighet. Nämnden behöver bland annat genomföra arbetsdifferentiering och anställa serviceassistenter i enlighet med direktiv i stadens budget 2022. Det återstår arbete för att uppnå kommunfullmäktiges målsättning att vara ett föredöme som arbetsgivare för målgruppen.

Nämnden rekommenderas att:

- Genomför arbetsdifferentiering och anställ serviceassistenter i enlighet med budgetens direktiv.
- Tydliggör formerna för samverkan vid elevens övergång från gymnasiesärskola till arbete, studier eller annan sysselsättning. Arbetet bör även innefatta att tydliggöra det motiverande och uppsökande arbete som ska ske i enlighet med lagstadgade skyldigheter.

Utbildningsnämnden har avlämnat yttrande och instämmer i att det finns behov av en stadsövergripande överenskommelse som reglerar stadens gemensamma arbete för att unga med funktionsnedsättning ska komma i arbete. Av nämndens yttrande framgår vidare att en ny övergripande samverkansöverenskommelse mellan Stockholms stad och Arbetsförmedlingen kommer upprättas. Vidare ska respektive gymnasiesärskola upprätta en årlig samverkansöverenskommelse tillsammans med arbetsmarknadsnämnden där arbetssätt, ansvar, resurser och aktiviteter ska beskrivas. Överenskommelserna ska följas upp inom ramen för utbildningsnämndens systematiska kvalitetsarbete. Utbildningsnämnden skriver också i sitt yttrande att pandemin

inneburit svårigheter att nå uppsatta mål för serviceassistenter. För år 2022 är prognos och mål att ha 15 serviceassistenter anställda under året. Ett samarbete pågår med arbetsmarknadsnämnden för att kunna erbjuda fler personer jobb som serviceassistenter.

Stadens fritidshem nr 8/2022

Revisionskontoret har granskat om utbildningsnämnden säkerställer en ändamålsenlig fritidshemsverksamhet i stadens skolor. Den samlade bedömningen är att fritidshemsverksamheten i huvudsak styrs utifrån målsättningen i skollagen och läroplansuppdraget.

Fritidshemmet omfattar klass F till 3 och det är frivilligt för vårdnadshavarna att skriva in sitt barn i fritidshemmet. Fritidshemmet har ett samlat och brett uppdrag där omsorg, lek och lärande ska bilda en helhet. Fritidshemmets verksamhet ska komplettera utbildningen i skolan och även främja social gemenskap. Stadens elevenkät visar att eleverna är nöjda med fritidshemsverksamheten och att de känner sig trygga i verksamheten.

I granskningen framkommer att utbildningsnivå hos medarbetare, samverkan mellan skola och fritidshem, elevgruppers storlek samt personaltäthet påverkar kvaliteten fritidshemsverksamheten. Utbildningsförvaltningens statistik visar att vissa skolor saknar legitimerad personal med befattningen lärare mot fritidshem med legitimation. Det finns även skillnader mellan andel behöriga lärare fördelat per grundskoleområde. Även elevgruppers storlek och personaltäthet varierade mellan skolorna. Det intervjuade i granskningen lyfter även att det finns utmaningar avseende samverkan mellan skola och fritidshem. Det breda fritidsuppdraget som bland annat omfattar att utföra en pedagogisk verksamhet, vara resurspersonal till barn med behov av stöd samt stödja klassläraren under skoltid medförde även att fritidspersonalens roll är tudelad vilket även det medför utmaningar.

Granskningen visar behov av utveckling av nämndens uppföljning av fritidshemmen, bland annat avseende utbildningsnivå hos medarbetare, samverkan mellan skola och fritidshem, elevgruppers storlek samt personaltäthet. Utbildningsnämnden har påbörjat ett arbete med att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet.

Nämnden rekommenderas att:

- Säkerställa att samtliga av stadens fritidshem har personal, med rätt behörighet, som bedriver och ansvarar för undervisningen utifrån skollagens krav.
- Utveckla den systematiska kvalitetsuppföljningen av fritidshemsverksamhet så att den bland annat omfattar analys av elevgrupper.

Bryta socialt utanförskap hos unga nr 10/2022

Revisionskontoret har genomfört en granskning med syfte att bedöma om staden bedriver ett strukturerat och samordnat arbete för att bryta socialt utanförskap hos unga individer som varken arbetar eller studerar. Granskningen har omfattat arbetsmarknadsnämnden, utbildningsnämnden samt stadsdelsnämnderna Enskede-Årsta-Vantör och Rinkeby-Kista.

Den samlade bedömningen är att nämnden bedriver ett i huvudsak strukturerat och samordnat arbete. Resultatet av arbetet når dock inte upp till kommunfullmäktiges målsättning om att kraftigt reducera antalet individer som tillhör gruppen Uvas (Unga varken arbetar eller studerar).

Var tionde ung person i Sverige är någon gång under sin ungdom utan arbete eller studier. För några är det en tillfällig situation, andra riskerar att hamna i ett långvarigt utanförskap. Det handlar exempelvis om individer som inte har en fullgjord gymnasieutbildning, har funktionsnedsättning eller psykisk ohälsa.

Granskningen visar att målgruppen är prioriterad genom de uppdrag och direktiv som getts av kommunfullmäktige och som nämnden omhändertagit. Det bedrivs ett uppsökande arbete och en mängd insatser erbjuds för att komma i arbete eller studier. Det finns i huvudsak en följsamhet till regelverk såsom lagar och allmänna råd och samverkan inom staden fungerar i huvudsak väl. Dock visar statistiken att andelen Uvas minskat relativt lite de senaste åren och att endast mellan 25 och 50 procent unga nås i det uppsökande arbetet. Fler ungdomar behöver nås för att på ett tidigt stadium identifiera individer med riskfaktorer för att fastna i ett långvarigt utanförskap samt erbjuda relevanta insatser.

Nämnden rekommenderas att:

- Tydliggöra strategier och arbetsformer för hur kontakt ska skapas med individer med olika riskfaktorer för utanförskap och hur resurser ska prioriteras mellan olika grupper inom gruppen Uvas.

Granskning av stadens modersmålsundervisning

En granskning har genomförts med syfte att bedöma om utbildningsnämnden säkerställer att stadens modersmålsundervisning sker ändamålsenligt.

Den sammanfattande bedömningen är att utbildningsnämnden i huvudsak styr och organiserar modersmålsundervisningen i staden. Vidare är bedömningen att det genomförs ett systematiskt arbete med kompetensutveckling av stadens modersmåls lärare. Granskningen visar dock på behov av att utveckla nämndens uppföljning och analys.

Modersmålsundervisningen är centralt organiserad genom enheten Språkcentrum. Enheten är intäktsfinansierad och styrs utifrån en ekonomisk modell som fastställer att skolorna får betala en fast summa för varje undervisningstimme som beställs. Skolorna får sedan ersättning från central förvaltning per elev som deltar i undervisningen. Konsekvensen av modellen är att skolor med många elever som studerar samma språk och därmed kan delta i samma undervisningsgrupp kan göra ett ekonomiskt överskott medan skolor med färre elever som studerar mindre vanliga språk riskerar göra ett underskott. Förvaltningens uppföljning från 2020 visar att 20 grundskolor gjorde ett överskott på över en halv miljon kronor medan elva skolor gjorde ett underskott på över en halv miljon. Statistiken visar därmed att det finns stora skillnader i ekonomiskt utfall för olika skolor gällande kostnader och intäkter. Ersättningsmodellen kan därmed skapa olika ekonomiska förutsättningar för enskilda skolors budget.

Granskningen visar att Språkcentrum har ett systematiskt arbete med kompetensutveckling. Under 2022 har fokus bl.a. varit på likvärdig undervisning och bedömning. Enheten har som mål att öka andelen legitimerade modersmåls lärare, vilket sker genom att erbjuda tillsvidareanställning till legitimerade lärare samt att uppmuntra till vidareutbildning. Andelen legitimerade tillsvidareanställda modersmåls lärare ökat de senaste åren.

Enligt skollagen har rektorn det formella ansvaret för kvaliteten på undervisningen. Granskningen visar att såväl skolor som central förvaltning i större omfattning behöver följa upp kvaliteten på modersmålsundervisningen. Exempelvis uppger de intervjuade att det i undantagsfall genomförts lektionsbesök av rektorerna för att observera undervisningens kvalitet. Däremot gör Språkcentrum minst ett lektionsbesök per läsår för respektive modersmåls lärare. Syftet med lektionsbesöken är dels att följa upp kvaliteten på undervisningen, men även skapa sig en bild om huruvida lärarna fått goda förutsättningar för att bedriva en god undervisning. Någon årlig dokumenterad uppföljning av modersmålsundervisning i dialog med skolorna sammanställs inte av förvaltningen.

Enligt skollagen ska kommunen systematiskt och kontinuerligt planera och följa upp utbildningen, analysera orsakerna till uppföljningens resultat och utifrån analysen genomföra insatser i syfte att utveckla utbildningen. Genomgång av dokument visar att stadens arbete med att övergripande analysera, både modersmålsundervisning och studiehandledning, görs i begränsad omfattning.

I stadens budget framgår det att skolorna ska underlätta för elever, som har rätt till modersmålsundervisning, att ta del av den. Granskningen visar att skolorna har arbetssätt för att informera om och erbjuda modersmålsundervisning till sina elever.

Nämnden rekommenderas att:

- Analysera konsekvenserna av den ekonomiska modellen för grundskolornas modersmålsundervisning och hur modellen påverkar enskilda skolors ekonomiska förutsättningar.
- Utveckla det systematiska uppföljningsarbetet på skolorna och på central förvaltning.
- Utveckla den övergripande analysen av stadens modersmålsundervisning och studiehandledning.

Granskning av intern kontroll i samband med utbetalningar av ersättningar till fristående skolor

En granskning har genomförts med syfte att bedöma om utbildningsnämnden skapat förutsättningar för en tillräcklig intern kontroll i samband med utbetalningar av ersättningar till fristående skolor.

Den sammanfattande bedömningen är att det delvis finns en tydlig organisation och kontroller i samband med utbetalningar av ersättningar. Granskningen visar på behov av att förtydliga ansvarsfördelning, att stärka samverkan samt att utreda om det finns ett behov av efterhandskontroller inom de områden där det föreligger störst risk för felaktiga utbetalningar.

Förvaltningens olika ersättningar finns samlade som bilaga i nämndens verksamhetsplan samt på stadens hemsida för leverantörer och utförare. Resursfördelningsmodellen beskrivs vara komplex och komplicerad då det finns många olika ersättningar med många specifika undantag och regler. Komplexiteten beskrivs medföra svårigheter för medarbetare och nämnd att få en övergripande bild av de olika ersättningarna. Förvaltningen har därför skapat ett forum med syfte att bl.a. beskriva och tydliggöra resursfördelningsmodellen.

Då ansvaret för hantering och utbetalningar är uppdelat mellan olika enheter är det av vikt att ansvarsfördelning och beskrivning av de olika processerna tydliggörs för att minimera risken för ineffektiv hantering och felaktiga utbetalningar. Intervjuer visar behov av att tydliggöra

ansvaret då det i viss grad kan upplevas som otydligt, exempelvis vid hantering av de ersättningar där bedömning av ansökan sker på en enhet och där en annan enhet ansvarar för utbetalningen.

Från genomförda intervjuer framkommer det att samverkan, vid hantering av ersättningar, inom förvaltningen främst sker informellt med syfte att hantera specifika frågor. Då ansvaret ligger på flera olika enheter är det av vikt med en tydlig struktur för samverkan, exempelvis med syfte att diskutera frågor gällande utveckling, uppföljning och kontroll.

Inför varje kalenderår registreras de beslutade fasta ersättningarna i verksamhetssystemet och ligger sedan till grund för alla utbetalningar. Genom stickprov har det verifierats att rätt ersättningar har registrerats i systemet. Vidare har det kontrollerats ett urval fasta ersättningar där beslut fattats av uppföljningsenheten. Stickprovsgranskningen visade inga avvikelser. Verksamhetssystemen uppdateras löpande mot folkbokföringen och varje månad, innan körningen, tas elever bort som inte längre är folkbokförda i Stockholm. Det uppges dock finnas en viss fördröjning i registreringen vilket gör att det förekommer en del korrigeringar. Ändringar görs dock automatiskt och en justering görs på nästkommande utbetalning. Det finns en inbyggd kontroll som gör att en elev inte kan vara inskriven på flera skolplatser samtidigt.

I sambandet med utbetalning tar respektive handläggare fram ett underlag. När allt är kontrollerat görs ett godkännande för perioden och då genereras ett utfall. Efter detta har respektive funktion ett så kallat attestmöte där samtliga handläggare, ekonomicontroller och verksamhetscontroller, går igenom utfallet för perioden. Inför attestmötet har varje handläggare jämfört och kontrollerat beloppen per enhet: antalet elever, tilläggsbelopp, tillägg, större belopp och korrigeringar. Det finns en rutinbeskrivning där tillvägagångssättet delvis är dokumenterat och styrs av de uppgifter som ska läggas in i den Excel-fil som går igenom på attestmötet. Verksamhetskontroller samt ekonomicontroller kan därefter jämföra beloppen mellan olika perioder samt ställa frågor till handläggarna om utfallen. Inom ramen för granskningen har det inhämtats underlag som styrker attest av utbetalningsunderlag för två månader under 2022.

Det finns, enligt uppgift, ingen möjlighet för en handläggare att göra ändringar i utbetalningsunderlaget. Detta eftersom överföringen sker genom en låst integration. Alla eventuella ändringar måste göras i verksamhetssystemet och där finns alltid en spårbarhet till vem som gjort vad.

I de fall det finns misstanke om medvetet försök att få ersättning på felaktiga grunder ska verksamhetscontrollern på enheten för ersättningar och skolplikt kontaktas. Verksamhetscontrollern, vars

funktion skapades hösten 2021, gör en bedömning av ärenden och påbörjar eventuellt en utredning vilket kan resultera i återkrav och polisanmälan. I nämndens tertialrapport 2022 beskrivs att det hittills under året gjorts sex polisanmälningar och att drygt 3 mnkr återkrävts.

Revisionskontoret konstaterar att utbildningsförvaltningen har olika former av kontroller för att säkerställa en korrekt hantering av utbetalningar av ersättningar. Dessa kontroller sker främst i det löpande arbetet och är både manuella och automatiserade. Däremot sker det begränsat med efterhandskontroller för att säkerställa att dels interna rutiner efterlevs men även att kontrollera att den externa motparten uppgett rätt information.

Nämnden rekommenderas att:

- Tydliggöra ansvarsfördelningen gällande uppföljning och kontroll av utbetalningar av ersättningar samt stärka och utveckla samverkan inom förvaltningen.
- Utredda om det finns behov av att införa fler efterhandskontroller inom de områden när det föreligger störst risk för felaktiga utbetalningar.

Attesthantering i ekonomisystemet Agresso

En granskning har genomförts i syfte att bedöma om den interna kontrollen avseende attesträtter i Agresso är tillräcklig.

Granskningen visar att det finns en aktuell och undertecknad attestförteckning och den överensstämmer med registrerade attesträtter i Agresso. Det finns även, i enlighet med stadens rutiner, ett attestkort för förvaltningschefen samt namnteckningsprov för attestant i genomfört stickprov. Vidare noteras även att uppföljning av behörigheter i Agresso har skett enligt stadens rutiner.

Årets granskning föranleder inga rekommendationer.

Granskning av löneprocessen

En granskning har genomförts av löneprocessen.

Granskningen har genomförts genom genomgång och verifiering av dokumenterade rutiner och kontroller samt genom uppföljning av avvikelser i genomförd registeranalys.

Granskningen visar på ett förbättrat utfall jämfört med föregående år. Bland annat noteras att förvaltningen delvis genomför och dokumenterar de kontroller som enligt stadens riktlinjer ska genomföras av HR/controllen. Dock framgår det av granskningen, och av förvaltningens egna kontroller, att det finns brister i dokumentation av

de kontroller som ska genomföras på enhetsnivå. Uppföljningen av avvikelser från registeranalys visade inga avvikelser.

Nämnden rekommenderas att:

- Säkerställa att kontrollerna genomförs samt att det framgår spårbarhet till vem som genomfört kontrollerna och när.

Granskning av inköpsprocessen - konsulttjänster

En granskning har genomförts av inköp av konsulttjänster.

Granskningen, som främst utförts genom stickprovskontroller, visar att transaktionerna är korrekt hanterade avseende betalningsvillkor och attest. Gällande kontering har alla fakturor konterats i rätt kontoklass, dock finns vissa avvikelser i val av underkonton.

Gällande prestation har ett antal brister noterats. Bland annat så avser fakturor från två leverantörer inköp efter att avtalet löpt ut där inköpande verksamhet inte har inkommit med underlag som styrker att beställning har gjorts innan avtalet löpte ut. För ytterligare ett avtal saknas avtalsförlängning och skriftligt underlag för prisjustering.

Nämnden rekommenderas att:

- Säkerställa att tjänster som faktureras överensstämmer med avtalade villkor.

Granskning av intäktprocessen - taxor och avgifter

En granskning har genomförts av hanteringen av taxor och avgifter.

Granskningen, som främst utförts genom stickprovskontroller, visar att pris/fakturerat belopp överensstämmer med överenskomna villkor/avtal samt att fakturering har skett i enlighet med överenskomna villkor/avtal för samtliga stickprov.

Vidare noterar vi att betalning (alternativ hantering enligt kravrutin) sker vid rätt tidpunkt i enlighet med stadens regler, att bokföring sker vid rätt tidpunkt och i rätt redovisningsperiod och att transaktionen är rätt konterad för samtliga stickprov. Samtliga verifikationer uppfyller kraven i Lag om kommunal bokföring och redovisning, god redovisningssed och stadens regler.

Slutligen visar granskningen att det av nämndens delegationsordning framgår vem som är behörig att besluta om makulering och granskade makuleringar har gjorts enligt stadens regler.

Årets granskning föranleder inga rekommendationer.

Granskning av förtroendekänsliga poster

En granskning har genomförts av redovisning av förtroendekänsliga poster, där urvalet varit representation. Granskning har gjorts med avseende på kontering, deltagare, syfte, momsavdrag samt attestants behörighet och oberoende, dvs. att attestanten själv inte deltagit. Totalt har 15 transaktioner granskats.

Granskningen, som främst utförts genom stickprovskontroller, visade att det fanns brister i fyra av de granskade transaktionerna. I tre fall saknades fullständiga deltagarförteckningar och i ett fall hade attestant deltagit. Kompletterande underlag inkom för samtliga avvikelser i samband med granskningen. För de fakturor som granskats bedöms inriktning och omfattning som rimlig i förhållande till stadens regler.

Utifrån granskningsresultatet rekommenderas nämnden att säkerställa att stadens anvisningar och regler följs vad gäller redovisning av transaktioner som avser representation. Motsvarande rekommendation lämnades även 2021 och bedöms därmed kvarstå.

Granskning av pensionshantering och pensionsredovisning

En granskning har genomförts av pensionshantering och pensionsredovisning. Granskningen har utförts genom kartläggning av aktuella pensionsavtal samt genom dokumentgranskning av rutiner, riktlinjer och policys. Granskningen har genomförts samlat för staden och ansvaret ligger i huvudsak hos stadsledningskontoret och serviceförvaltningen.

Genomförd granskning har inte föranlett några särskilda iakttagelser avseende utbildningsnämndens verksamhet och föranleder därmed inga rekommendationer.

Bilaga 2 – Uppföljning av lämnade rekommendationer

Grundläggande och fördjupad granskning

Årsrapport	Rekommendation	Åtgärder vidtagits (Ja/Delvis/Nej)	Kommentar
År 2017	<p>Grundskolans systematiska kvalitetsarbete</p> <p>Nämnden rekommenderas tillse att samtliga skolor genomför den analys som rimligtvis kan krävas för att bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete.</p> <p>Nämnden rekommenderas att säkerställa ett mer likvärdigt kvalitetsarbete i stadens skolor.</p>	Ja	Förvaltningen beskriver att de fortsatt haft stort fokus på att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet på skolorna. Som ett led i att stödja detta arbete har nytt stödmaterial tagits fram för att förbättra och underlätta skolans analys. Vidare har riktade workshops genomförts för att stödja och utveckla det systematiska kvalitetsarbetet på ett antal skolor.
År 2017	<p>Intern kontroll i gymnasieskolan</p> <p>Nämnden bör försäkra sig om att det interna kontrollsystemet i betydligt större utsträckning integreras i skolenheternas verksamhet och byggs in i enheternas väsentliga processer.</p> <p>Nämnden rekommenderas tillse att skolornas dokumentation av registerutdragen inte strider mot skollagen samt förtydliga regelverket och förvaltningens rutiner vad gäller skolenheternas ansvar för kontroll av registerutdrag.</p> <p>Därtill bör nämnden tillse att samtliga skolor tar fram rutiner och anmäler beslut som fattas enligt utbildningsnämndens delegationsordning</p> <p>Rekommendationerna kvarstår</p>	Delvis	<p>De tre rekommendationerna kvarstår.</p> <p>Till årsrapporten 2023 görs följande:</p> <p>De två första rekommendationerna flyttas till granskningen "Intern kontroll på grund- och gymnasieskolan" från 2021.</p> <p>Rekommendationen avseende delegationsordning flyttas till granskningen från 2019 "Delegationsordning"</p>
År 2018	<p>Studiero i grundskolan</p> <p>Utbildningsnämnden rekommenderas att vidareutveckla sitt arbete med det systematiska kvalitetsarbetet när det gäller att följa upp, analysera och utvärdera arbetet med studiero.</p>	Ja	Årets uppföljning visar att nämnden arbetar aktivt med främja elevernas upplevda studiero. Bland annat har området analyserats och utvärderats genom den årliga rapporten av trygghet och studiero. Vidare har förvaltningen genomfört utbildningar under året avseende skolpersonals befogenhet vid elevers ordningsstörande uppträdande.
År 2019	<p>Delegationsordning</p> <p>Nämnden rekommenderas att säkerställa att delegationsbeslut anmäls i enlighet med kommunallagens bestämmelser samt att det av nämndprotokollet framgår vilka beslut som anmälan avser.</p> <p>Vidare rekommenderas nämnden att utveckla sin interna kontroll avseende delegation.</p> <p>Rekommendationerna kvarstår.</p>	Delvis	Nämndens egen uppföljning visar, i likhet med tidigare åren, brister i skolenheternas hantering av att anmäla beslut i enlighet med delegationsordningen.
År 2019	<p>Undervisning av nyanlända i grundskolan</p> <p>Utbildningsnämnden rekommenderas identifiera vilka skolor som i större utsträckning behöver arbeta utifrån förvaltningens framtagna riktlinjer, eftersom det är av vikt att samtliga skolor inkluderas i nämndens utvecklingsarbete och att arbetet sker likvärdigt.</p>	Delvis	Rekommendationen följs upp 2023.

Årsrapport	Rekommendation	Åtgärder vidtagits (Ja/Delvis/Nej)	Kommentar
År 2019	<p>Uppföljande granskning av samverkan mellan skola och socialtjänst</p> <p>Utbildningsnämnden rekommenderas att fortsätta arbeta för att bidra till uppföljningen av samverkan mellan skola och socialtjänst.</p>	Ja	<p>Arbetet med att stärka samverkan mellan utbildningsförvaltningen och socialtjänsten beskrivs fortskrida. Bland annat genom samverkansmöten på såväl stadsövergripande som lokal nivå. Vidare har gemensamma trygghetsskapande och brottsförebyggande insatser genomförts.</p> <p>Inom ramen för det främjande och förebyggande arbetet pågår en mängd olika satsningar i samverkan med stadsdelsförvaltningar och socialförvaltningen, bland annat utbildningar avseende orosanmälningar och våldsförebyggande arbete.</p>
År 2019	<p>Direktupphandling vid utbildningsnämnden</p> <p>Nämnden rekommenderas att säkerställa samordning, styrning och uppföljning av direktupphandlingar sker i tillräcklig utsträckning så att nämnden följer LOU och stadens riktlinjer för direktupphandling.</p>	Delvis	<p>Förvaltningen beskriver att de under året genomfört en rad olika åtgärder för att öka och stärka skolornas kompetens inom upphandling och inköp. Bl.a. har stödmaterial utvecklats och utbildningar genomförts. Fokus i förvaltningens stödinsatser i syfte att öka avtalstroheten med högre systemnyttjande från inköpssystemet. Uppföljningen visar att systemnyttandet uppgick till 77 procent för året, vilket kan jämföras med 73 procent året innan.</p>
År 2020	<p>Hantering av inventarier</p> <p>Nämnden rekommenderas att ta fram övergripande riktlinjer och rutiner för inventariehantering och förankra dessa på skol-enheterna.</p> <p>Nämnden bör överväga att ta fram centrala rutiner som stöd till skolorna för hemlån, stöldmärkning och stöld.</p> <p>Nämnden rekommenderas att utveckla och stärka den interna kontrollen avseende inventariehantering och förankra kontrollen på skolenheterna. Exempelvis genom ökad stickprovsinventering.</p> <p>Rekommendationerna kvarstår.</p>	Delvis	<p>Utbildningsförvaltningen har sedan gransknings-tillfället utvecklat sina riktlinjer och rutiner för hanteringen av inventarier. Revisionskontorets uppföljning visar att det kvarstår behov förtydliga dessa rutiner samt att utveckla den interna kontrollen för att säkerställa en ändamålsenlig inventariehantering.</p> <p>Revisionskontoret kommer följa upp rekommendationerna under 2023.</p>
År 2020	<p>Studie- och yrkesvägledning på gymnasiet</p> <p>Nämnden bör vidareutveckla det systematiska kvalitetsarbetet när det gäller att följa upp, analysera och utvärdera arbetet med studie- och yrkesvägledning, både på central förvaltning och skolnivå. I detta arbete kan samverkan mellan studie- och yrkesvägledare och övrig pedagogisk personal samt arbetet med att integrera studie- och yrkesvägledning med ordinarie undervisning ingå.</p> <p>Nämnden bör tillse att gymnasieskolorna utvecklar arbetet med att dokumentera arbetssätt och rutiner.</p> <p>Rekommendationerna kvarstår.</p>	Delvis	<p>Staden har fattat beslut om att studie- och yrkesvägledning ingår i elevhälsan, vilket beskrivs i Program för elevhälsans arbete. Programmet reviderades och beslutades i augusti 2021. Det finns ett särskilt kvalitetssystem framtaget för studie- och yrkesvägledning vilket innefattar frågor om kompetens, ansvar, bemötande, arbetssätt och arbetsmetoder, samverkan och samarbete, dokumentation samt uppföljning, utvärdering och utveckling. I kvalitetssystemet lyfts rektors ansvar för att följa upp och utvärdera resultatet.</p> <p>Under 2023 ska förvaltningen ta fram en utbildning för skolledare och personal om systematiskt elevhälsoarbete. Det innebär att skolorna kommer att få stöd i hur de kan vidareutveckla det systematiska kvalitetsarbetet för elevhälsoarbetet på skolan med utgångspunkt från de elevhälso-planer som respektive skola tar fram.</p> <p>Revisionskontoret kommer fortsätta följa hur förvaltningens utvecklingsarbete med elevhälso-arbetet / studie- och yrkesvägledning fortskrider.</p>

Årsrapport	Rekommendation	Åtgärder vidtagits (Ja/Delvis/Nej)	Kommentar
År 2020	<p>Hantering av lönetillägg Nämnden rekommenderas säkerställa att det finns erforderliga beslut-/underlag för alla lönetillägg i personalakt samt att kontrollmoment upprättas för att säkerställa detta liksom att utbetalning sker enligt gällande beslut/underlag för lönetillägg. Rekommendationen kvarstår.</p>	Delvis	<p>Från år 2022 har rektorerna fått delegation att fatta beslut om lönetillägg. Förändringen bör, enligt förvaltningens analys, ha positiv inverkan att beslut om lönetillägg skickas löpande in till personalakt på central förvaltning. Ett identifierat utvecklingsområde enligt förvaltningen är att säkerställa hanteringen av att alltid skicka in handlingar till personalakten på centralförvaltning. Därför har anvisningarna och påminnelse skickats till administrativ personal och chefer på skolorna. Däremot har inget kontrollmoment upprättats.</p>
År 2020 och 2022	<p>Förtroendekänsliga poster Utifrån granskningsresultatet rekommenderas nämnden säkerställa att stadens och nämndens anvisningar och regler följs vad gäller attest som avser resor och konferenser, utbildning samt representation.</p>	Delvis	Årets granskningar visar att bristerna kvarstår, mer information finns under bilaga 1.
År 2021	<p>Intern kontroll på grund- och gymnasieskolan Utbildningsnämnden bör säkerställa ett fortsatt utvecklingsarbete avseende intern kontroll på skolenheterna. Exempelvis genom att skapa ökad medvetenhet och tydliggöra värdet av riskanalyser och interna kontroller. Vidare bör nämnden tydliggöra, dokumentera och formalisera arbetet för att minska risken för oegentligheter inom skolköken. Rekommendationerna kvarstår.</p>	Delvis	Revisionskontorets granskning visar att den interna kontrollen fortsatt är ett utvecklingsområde på skolenheterna.
År 2021	<p>Granskning av intäktprocessen - försäljning av verksamhet Utifrån genomförd granskning rekommenderas nämnden att säkerställa att bokföring görs vid rätt tidpunkt/i rätt redovisningsperiod. Rekommendationen kvarstår. Nämnden bör säkerställa att fakturering sker i enlighet med överenskomna villkor/avtal. Rekommendationen kvarstår. Nämnden bör säkerställa att det framgår av delegationsordningen vem som är behörig att makulera fakturor. Rekommendationen bedöms som åtgärdad.</p>	Delvis	<p>Med anledning av hög sjukfrånvaro under året har planerade utbildningsaktiviteter inte kunnat genomföras och därför kvarstår de två första rekommendationerna. I nämndens delegationsordning framgår vem som har behörighet att makulera fakturor.</p>
År 2021	<p>Granskning av inköpsprocessen - reparationer och underhåll Utifrån genomförd granskning rekommenderas nämnden säkerställa att transaktionerna är korrekt hanterade avseende kontering. Rekommendationen kvarstår.</p>	Delvis	Med anledning av hög sjukfrånvaro under året har planerade utbildningsaktiviteter inte kunnat genomföras och därför kvarstår rekommendationen.
År 2021 och 2022	<p>Granskning av intern kontroll i löneprocessen Nämnden rekommenderas säkerställa att kontroller genomförs och dokumenteras i enlighet med stadens riktlinjer. Förtydliga spårbarhet i uppföljningen så att det går att utläsa vem som genomfört kontrollerna och när.</p>	Delvis	<p>Årets granskning visar på ett förbättrat utfall jämfört med föregående år. Dock framgår det av granskningen, och av förvaltningens egna kontroller, att det finns brister i dokumentationen av de kontroller som ska genomföras på enhetsnivå. Vidare visar årets granskning att det finns behov av att förtydliga spårbarhet i uppföljningen så att det går att utläsa vems om genomfört kontrollerna och när.</p>

Årsrapport	Rekommendation	Åtgärder vidtagits (Ja/Delvis/Nej)	Kommentar
År 2021	<p>Kompetensförsörjning i förskolan Utbildningsnämnden rekommenderas att i samverkan med stadsdelsnämnderna tydliggöra hur kvaliteten i förskolans undervisning ska mätas och utvärderas för att göra det möjligt att säkerställa rätt kompetens. Rekommendationen kvarstår.</p> <p>Vidare bör nämnden i samverkan med stadsdelsnämnderna överväga att ta fram en stadsgemensam samsyn av förskolelärares ansvar enligt skollagen. Rekommendationen bedöms som åtgärdad.</p>	Delvis	<p>Nämnden har vidtagit åtgärder för att utreda möjligheterna att tydliggöra hur kvaliteten i förskolans undervisning ska mätas. Bland annat har en extern jurist fått uppdrag att utreda möjligheten att revidera befintliga regler och riktlinjer. Utredningen redovisades för förvaltningen i december 2022 och eventuella åtgärder planeras 2023.</p> <p>Nämnden har initierat workshops och diskussioner med stadens skolchefer i frågan om en eventuell gemensam tolkning av förskollärares ansvar. I dessa framkom att skolcheferna hellre utgår från skollagens och läroplanens formuleringar istället för stadsgemensamma tolkningar.</p>
År 2022	<p>Stadens modersmålsundervisning Nämnden rekommenderas att analysera konsekvenserna av den ekonomiska modellen för grundskolornas modersmålsundervisning och hur modellen påverkar enskilda skolors ekonomiska förutsättningar.</p> <p>Samt att utveckla det systematiska uppföljningsarbetet av modersmålsundervisningen på skolorna och på central förvaltning.</p> <p>Vidare bör nämnden utveckla den övergripande analysen av stadens modersmålsundervisning och studiehandledning.</p>	Se kommentarsfält	Följs upp kommande år.
År 2022	<p>Internkontroll i samband med utbetalningar av ersättningar till fristående skolor Nämnden bör tydliggöra ansvarsfördelningen gällande uppföljning och kontroll av utbetalningar av ersättningar samt stärka och utveckla samverkan inom förvaltningen.</p> <p>Nämnden rekommenderas att utreda om det finns behov av att införa fler efterhandskontroller inom de områden där det föreligger störst risk för felaktiga utbetalningar.</p>	Se kommentarsfält	Följs upp kommande år.
År 2022	<p>Granskning av inköpsprocessen – konsulttjänster Nämnden rekommenderas att säkerställa att tjänster som faktureras överensstämmer med avtalade villkor.</p>	Se kommentarsfält	Följs upp kommande år

Revisionsrapport

Revisionsrapport	Rekommendation	Åtgärder vidtagits (Ja/delvis/nej)	Kommentar
Nr 2/2017	<p>Ökade kunskapsskillnader i skolan</p> <p>Nämnden bör utveckla och stärka uppföljningen och analysen avseende arbetet med att minska kunskapsskillnaderna för att få underlag för att bedöma att genomförda aktiviteter ger resultat.</p> <p>Nämnden bör tydliggöra hur uppföljning och utvärdering av fokusområdena ska genomföras. Rekommendationerna bedöms åtgärdade.</p>	Ja	Ett fortsatt utvecklingsområde, för nämnden, är resultatspridningen mellan skolor utifrån elevernas socioekonomiska förutsättningar. Insatser sker i allt större utsträckning mot skolor där det identifierats större utmaningar, exempelvis i Järvaområdet. Från nämndens uppföljning konstateras det att stödsatserna gett god effekt och att de arbetssätt som visat sig vara framgångsrika sprids till andra grundskoleområden.
Nr 1/2018	<p>Kränkande behandling</p> <p>Nämnden bör säkerställa att samtliga skolor arbetar mer målinriktat och att det finns rutiner vad gäller det upptäckande och förebyggande arbetet, inklusive nätkränkningar.</p> <p>Nämnden bör se till att samtliga skolors planer mot kränkande behandling är förankrade bland personal och elever i skolorna.</p> <p>Nämnden bör försäkra sig om att anmälningsrutinen vad gäller kränkande behandling efterlevs.</p> <p>Nämnden måste försäkra sig om att det finns rutiner för uppföljning och analys, både centralt och i skolorna. Detta kan öka förutsättningarna för nämnden och skolor att uppmärksamma en viss typ av kränkningar och bekämpa dem särskilt.</p> <p>Nämnden bör säkerställa att samtliga skolors elevhälsovårdsteam är involverade i arbetet mot kränkande behandling.</p> <p>De fem rekommendationerna bedöms som åtgärdade.</p>	Ja	<p>Revisionskontoret konstaterar att det på olika sätt pågår ett aktivt arbete med att förebygga och hantera kränkande behandling på stadens skolor. Detta sker bl.a. genom att central förvaltning årligen granskar skolornas planer mot kränkande behandling samt genom olika former av utbildningsinsatser.</p> <p>Då arbetet med att motverka kränkande behandling fortsatt är ett riskområde kommer riskerna beaktas i revisionskontorets riskanalys för utbildningsnämnden.</p>
Nr 5/2018	<p>Kunskapsresultat i grundskolan</p> <p>Utbildningsnämnden rekommenderas att se över behovet av att komplettera uppföljningen av kunskapsresultaten i svenska och matematik för en mer nyanserad bild av kunskapsresultaten.</p>	Ja	Nämnden följer bl.a. upp kunskapsresultaten i matematik och svenska genom sammanställning av resultaten från de nationella proven.
Nr 12/2018	<p>Styrning av gymnasieskolornas ekonomi och verksamhet</p> <p>Nämnden rekommenderas att bistå skolorna med relevanta analysverktyg. Rekommendationen bedöms som åtgärdad.</p>	Ja	Utbildningsförvaltningen uppger att de kommer implementera stadens upphandlande budget- och uppföljningsverktyg, vilket planeras vara i drift 2024.
Nr 5/2019	<p>Implementering av dataskyddsförordningen</p> <p>Revisionskontoret rekommenderar att nämnden utvecklar styrning och uppföljning av arbetet med att efterleva dataskyddsförordningen.</p> <p>Vidare rekommenderar revisionskontoret att nämnden informationsklassar samtliga av sina informationstillgångar samt regelbundet och systematiskt inventerar sina personuppgiftsbehandlingar.</p> <p>Revisionskontoret rekommenderar också att nämnden genomför en fullständig kartläggning av behovet av personuppgiftsbiträdesavtal.</p>	Delvis	Från utbildningsnämndens årsrapport för GDPR konstateras att nämnden har flera utmaningar med att öka efterlevnaden av dataskyddslagstiftningen. Av de brister som har framkommit under året bedömer dataskyddsombudet att de tre mest centrala riskerna i nuläget är bristen på överblick över vilka behandlingar som sker, bristen att kunna visa på hur utbildningsnämnden efterlever dataskyddslagstiftningen samt brist på rutin för hantering och identifiering av personuppgiftsincidenter.

Revisionsrapport	Rekommendation	Åtgärder vidtagits (Ja/delvis/nej)	Kommentar
Nr 4/2019	<p>Digitala verktyg i grundskolan</p> <p>Nämnden rekommenderas ta fram och förankra en övergripande strategi för hur stadens grundskolor ska nå de övergripande målen i den nationella digitaliseringsstrategin.</p> <p>Rekommendationen bedöms som åtgärdad.</p> <p>Nämnden bör säkerställa att grundskolornas arbete med digitala verktyg i undervisningen sker på ett för eleven likvärdigt sätt.</p> <p>Nämnden rekommenderas utveckla det systematiska kvalitetsarbetet, på central nivå och på skolorna, avseende arbetet med digitala verktyg i undervisningen.</p> <p>Nämnden bör säkerställa att utbildningsinsatser som riktas mot framförallt pedagoger och rektorer ger kunskaper som är nödvändiga i arbetet med digitala verktyg i undervisning.</p> <p>De tre rekommendationerna kvarstår.</p>	Delvis	<p>Nämnden antog styrdokumentet "Strategisk inriktning för digitalisering i skolan" i augusti 2021. Dokumentet är en strategisk inriktning med syfte att förverkliga de nationella målen om digitalisering. I strategin framgår tre fokusområden: kompetensutveckling och lärande, infrastruktur och organisation samt systematiskt kvalitetsarbete. Skolorna ska i framtagna handlingsplaner redovisa sitt digitala utvecklingsarbete vilket ska utvärderas under hösten 2023.</p> <p>Revisionskontoret konstaterar att arbetet med digitalisering inom skolorna utvecklats under pandemin. Förståelse för möjligheterna med digitalisering och användandet av digitala verktyg har ökat samt att tillgången till digitala enheter och internetuppkoppling uppges vara god.</p> <p>Däremot uppges den digitala kompetensen fortsatt variera inom stadens skolor och att det systematiska kvalitetsarbetet inom området fortsatt kan utvecklas. Revisionskontoret kommer fortsätta följa hur det digitala utvecklingsarbetet på skolenheterna fortskrider.</p>
Nr 7/2020	<p>Förutsättningar för grundskolans kompensatoriska uppdrag</p> <p>Nämnden rekommenderas att förtydliga styrning och uppföljning avseende lovskolan genom att tydliggöra målgrupp och vilka förväntningar som finns på skolenheterna.</p> <p>Nämnden bör säkerställa att den får information om variationer mellan skolenheter och elevgrupper vad gäller förutsättningar och resultat mer än en gång om året. Detta för att vid behov kunna vidta åtgärder för att kontinuerligt utveckla verksamheten i sin roll som huvudman.</p>	Delvis	Följs upp kommande år.

Revisionsrapport	Rekommendation	Åtgärder vidtagits (Ja/delvis/nej)	Kommentar
Nr 9/2020	<p>Språkutveckling i förskolan</p> <p>Nämnden rekommenderas att i samverkan med stadsdelsnämnderna säkerställa att pedagogernas kunskap i det svenska språket är tillräcklig för att kunna uppfylla läroplansuppdraget och nationell lagstiftning i såväl kommunala som fristående förskolor.</p> <p>Rekommendationen bedöms som åtgärdad.</p> <p>Nämnden bör i samverkan med stadsdelsnämnderna tydliggöra hur det språkutvecklande arbetet i staden ska följas upp och utvärderas för att kunna planera och utveckla utbildningen systematiskt.</p> <p>Rekommendationen kvarstår.</p> <p>Utbildningsnämnden bör utveckla analysen av det språkutvecklande arbetet i de fristående förskolorna, för att möjliggöra jämförelser mellan kommunal och fristående verksamhet med syftet att säkerställa likvärdig förskola.</p> <p>Rekommendationen bedöms som åtgärdad.</p>	Delvis	<p>Uppföljande granskning 2022 visar att nämnden i samverkan med stadsdelsnämnderna har vidtagit åtgärder för att utveckla pedagogernas kunskap i svenska språket, i den mån som är möjlig utifrån att stadsdelarna själva bestämmer vilka utbildningsinsatser de vill delta i. Bland annat har utbildningsnämnden inlett ett samarbete med en extern skola för vuxenutbildning för att kunna informera och bistå de stadsdelsnämnder som vill genomföra Skolverkets 2-åriga utbildningssatsning för flerspråkig personal i förskolan. Stadsdelsnämnderna ansvarar själva för rekrytering men utbildningsnämnden framhåller att detta är en viktig del i att säkerställa ett tillräckligt språk bland medarbetare.</p> <p>En extern jurist har tillsatts för att utreda utbildningsnämndens roll relativt stadsdelsnämnderna i frågan om att tydliggöra hur det språkutvecklande arbetet ska följas upp och utvärderas. Utredningen redovisas i december 2022 och eventuella åtgärder och justeringar i regler/riktlinjer görs under 2023.</p> <p>Nämnden har tagit fram en "språkrapport" under 2021 samt kartlagt det språkutvecklande arbetet i fristående förskolor genom en enkät. Vidare utreder nämnden både kommunala och fristående förskolors användning av stadsbidraget för språk under 2022. I den "egenkontroll" som nämnden årligen skickar ut till de fristående förskolorna ingår flera frågor om barnens och pedagogernas språk. Nya riktlinjer för övergången mellan förskola och grundskola, med särskilt fokus på språk, har tagits fram och ska enligt plan implementeras under 2023. Förvaltningen framhåller dock att vårdnadshavare kan neka att informationen om barns språk från till exempel en språkinventering, delas mellan förskolan och grundskolan vid övergången.</p>
Nr 5/2021	<p>Språkutveckling i grundskolan</p> <p>Utbildningsnämnden rekommenderas att fortsätta utveckla det systematiska kvalitetsarbetet, framför allt genom att förbättra analys och uppföljning.</p> <p>Utbildningsnämnden bör fortsätta arbeta för att eleverna ska ges tillgång till en likvärdigt språkutvecklande undervisning.</p> <p>Utbildningsnämnden bör säkerställa att screening (ett sätt att mäta elevers språknivå) genomförs och att elever erbjuds extra anpassningar och särskilt stöd i enlighet med skollagen.</p> <p>Utbildningsnämnden bör tillse att fritidshemmen har tillräcklig kompetens och på ett aktivt sätt bidrar till det språkutvecklande arbetet.</p> <p>Utbildningsnämnden bör kartlägga och vid behov komplettera tillgången till lärarkompetens i ämnet Svenska som andraspråk vid stadens skolor.</p> <p>Rekommendationerna kvarstår.</p>	Delvis	<p>Nämnden har under året fortsatt arbeta med de rekommendationer som lämnats avseende språkutveckling. Revisionskontoret noterar att rekommendationernas omfattning innebär att det krävs längre tid för att insatserna ska kunna ge resultat eller bedömas som åtgärdade</p>

Revisionsrapport	Rekommendation	Åtgärder vidtagits (Ja/delvis/nej)	Kommentar
Nr 6/2021	<p>Elevhälsan i stadens grundskolor</p> <p>Utbildningsnämnden bör klargöra vilka åtgärder som behöver vidtas för att elevhälsans samtliga yrkesgrupper i större utsträckning ska kunna genomföra förebyggande och hälsofrämjande insatser.</p> <p>Utbildningsnämnden bör stärka skolenheternas strategiska styrning av elevhälsan, exempelvis behöver kopplingen mellan behovsanalys, resursättning och prioriteringar tydliggöras.</p> <p>Rekommendationerna kvarstår.</p>	Delvis	Årets uppföljning visar att utbildningsnämnden aktivt stödjer skolenheterna i arbetet med att utveckla elevhälsoarbetet. Detta sker bl.a. genom kompetensutvecklingsinsatser och att det tagits fram en ny mall för skolornas elevhälsoplaner, vilken kommer implementeras och följas upp under 2023.
Nr 4/2022	<p>Stöd till unga vuxna med funktionsnedsättning att komma i arbete</p> <p>Utbildningsnämnden rekommenderas att genomföra arbetsdifferentiering och anställa serviceassistenter i enlighet med budgetens direktiv.</p> <p>Samt att tydliggöra formerna för samverkan vid elevens övergång från gymnasiesärskola till arbete, studier eller annan sysselsättning. Arbetet bör även innefatta att tydliggöra det motiverande och uppsökande arbete som ska ske i enlighet med lagstadgade skyldigheter.</p>	Se kommentarsfält	Följs upp kommande år.
Nr 8/2022	<p>Stadens fritidshem</p> <p>Utbildningsnämnden bör säkerställa att samtliga av stadens fritidshem har personal, med rätt behörighet, som bedriver och ansvarar för undervisningen utifrån skollagens krav.</p> <p>Samt att utveckla den systematiska kvalitetsuppföljningen av fritidshemsverksamhet så att den bland annat omfattar analys av elevgrupper.</p>	Se kommentarsfält	Följs upp kommande år.
Nr 10/2022	<p>Bryta socialt utanförskap hos unga</p> <p>Utbildningsnämnden rekommenderas, tillsammans med arbetsmarknadsnämnden, att tydliggöra strategier och arbetsformer för hur kontakt ska skapas med individer med olika riskfaktorer för utanförskap och hur resurser ska prioriteras mellan olika grupper inom gruppen Uvas.</p>	Se kommentarsfält	Följs upp kommande år.

Bilaga 3 – Bedömningskriterier

Nedan redovisas de kriterier som ligger till grund för gjorda bedömningar. Bedömningarna avser såväl genomförandet som resultatet av verksamheten.

Analysen i rapporten är underlag till revisorernas slutliga bedömning av revisionsobjektens ansvarstagande. Revisorerna kan

1. tillstyrka att ansvarsfrihet beviljas,
2. rikta anmärkning,
3. avstyrka att ansvarsfrihet beviljas.

Detta redovisas i revisionsobjektets revisionsberättelse.

Verksamhet och ekonomi

Att verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt innebär att nämnden har uppnått kommunfullmäktiges mål samt följt de beslut, riktlinjer gällande lagstiftning och andra föreskrifter som gäller för verksamheten.

Bedömningskriterier

Nämnden:

- Har ett resultat som är förenligt med fullmäktiges mål, beslut och riktlinjer.
- Har genomfört sitt uppdrag med tillgängliga resurser.
- Har bedrivit verksamheten enligt gällande lagar, föreskrifter, riktlinjer m.m.

Bedömning:

I allt väsentligt tillfredsställande	Bedömningskriterierna är i allt väsentligt uppfyllda. Det kan förekomma mindre avvikelser. Ev. rekommendationer behöver åtgärdas.
Delvis tillfredsställande	Bedömningskriterier bedöms delvis uppfyllda. Påpekade brister behöver åtgärdas utifrån lämnade rekommendationer.
Inte tillfredsställande	Bedömningskriterierna bedöms inte vara uppfyllda. Det finns väsentliga brister som behöver åtgärdas så fort som möjligt utifrån lämnade rekommendationer.

Intern kontroll

Den interna kontrollen är en process som utförs av nämnd, förvaltningsledning och personal. Den är en integrerad del i verksamhetens styrning och uppföljning. Processen säkerställer, med en rimlig grad av säkerhet, att verksamheten drivs effektivt, att lagar, förordningar och andra regler följs. Det lämnas en tillförlitlig finansiell redovisning och rättvisande rapportering om verksamheten.

Bedömningskriterier

Nämnden:

- Har haft en styrning och uppföljning mot mål och beslut.
- Har en organisation med tydlig fördelning av ansvar och befogenheter för att stödja verksamheten och för att förhindra avsiktliga/oavsiktliga fel samt oegentligheter.
- Följer systematiskt och fortlöpande upp ekonomi och verksamhet, såväl för verksamhet i egen regi som för sådan som uppdragits åt annan att utföra, analyserar väsentliga avvikelser samt vidtar åtgärder vid behov.
- Genomför årliga analyser som fångar upp väsentliga risker och hur de ska hanteras för att verksamhetens mål ska uppnås. Nämnden har i en internkontrollplan fastställt vilka åtgärder som ska hantera prioriterade risker.
- Har riktlinjer och rutiner som bidrar till att säkerställa att verksamhetens mål uppfylls och att föreskrifter följs.
- Följer upp den interna kontrollen systematiskt och fortlöpande.
- Har en rapportering som ger en aktuell, rättvisande och tillförlitlig information om verksamhet och ekonomi.

Bedömning

Bedömningen ges utifrån en tregradig skala, i huvudsak tillräcklig, delvis tillräcklig eller inte tillräcklig.

I huvudsak tillräcklig	Bedömningskriterierna är i allt väsentligt uppfyllda. Det kan förekomma mindre avvikelser. Ev. rekommendationer behöver åtgärdas.
Delvis tillräcklig	Bedömningskriterierna bedöms delvis uppfyllda. Påpekade brister behöver åtgärdas utifrån lämnade rekommendationer.

Inte tillräcklig

Bedömningskriterierna bedöms inte vara uppfyllda. Det finns väsentliga brister som behöver åtgärdas så fort som möjligt utifrån lämnade rekommendationer.

Räkenskaper

Bedömning görs av om nämndens räkenskaper är upprättade enligt lag om kommunal bokföring och redovisning, följer god redovisningssed samt stadens anvisningar. Bedömningen baseras på en granskning av nämndens bokslut och på övriga granskningar som genomförts under året.

Bedömningskriterier

Nämndens räkenskaper är upprättade enligt lagstiftning, god redovisningssed och stadens anvisningar.

Bedömning

Räkenskaper är upprättade enligt lagstiftning, god redovisningssed och stadens anvisningar.

Bedömningsmålen är i allt väsentligt uppfyllda. Det kan förekomma mindre avvikelser. Ev. rekommendationer ska åtgärdas.

Räkenskaper är inte upprättade enligt lagstiftning, god redovisningssed och stadens anvisningar

Väsentliga brister finns som behöver åtgärdas så fort som möjligt utifrån lämnade rekommendationer.